

Stenografični zapisnik

desete seje

deželnega zbora kranjskega

v Ljubljani

dne 28. septembra 1909.

Navzoči: Prvosednik: Deželni glavar Franc pl. Šuklje.
— Vladni zastopnik: C. kr. deželni predsednik baron Teodor Schwarz in c. kr. okrajni glavar Karol grof Künigl. — Vsi člani razun: Dr. Karol baron Born.
— Zapisnikar: Deželni tajnik Franc Uršič.

Dnevni red:

1. Branje zapisnika IX. deželnozborske seje z dne 23. septembra 1909.
2. Naznanila deželnozborskega predsedstva.
3. Priloga 101. Poročilo deželnega odbora, s katerim se predlaga organizacijski statut za slovensko trgovsko šolo v Ljubljani.
4. Ustno poročilo upravnega odseka:
 - a) o prošnji okrajno-cestnega odbora Kamniškega za vsprejem okrajne ceste Kamnik–Orna–Štajerska meja med deželne ceste (408/Pet.);
 - b) o prošnji občine Suhor za zgradbo vodovoda (387/Pet.);
 - c) o prošnji občine Krašnja za popravo ceste iz Črnega grabna v Moravško dolino (390/Pet.);
 - d) o prošnji občine Krašnja za zboljšanje travnikov ob potoku Radomlja (392/Pet.);
 - e) o prošnji občine Iška Loka za podporo za zgradbo novega mostu na občinski cesti, vodeči od Iške Loke po po barju do okrajne ceste Ig–Ljubljana (21/Pet.);
 - f) o poročilu deželnega odbora glede izvrševanja v § 13. nove vinske postave od 12. aprila 1907, drž. zak. št. 210, določene pravice zastran nameščenja državnih kletarskih nadzornikov (k prilogi 30.);
 - g) o prošnji občine Lužarje za uvrstitev občinske ceste Knej–Karlovce med okrajne ceste (470/Pet.);
 - h) o prošnji občine Stari Trg pri Črnomlju za zgradbo projektovanih cest čez Zagozdac do Predgrada na Dol ter iz Starega Trga čez Kot do prevoza čez Kolpo v Lučici (335/Pet.);
 - i) o prošnji občine Vinica za uvrstitev ceste Vinica–Preloka med okrajne ceste (66/Pet.);
 - j) o prošnji občine Struge za spremembo nameravane cestne zgradbe Mala Gora–Polom (460/Pet.);

Stenographischer Bericht

der zehnten Sitzung

des krainischen Landtages

in Laibach

am 28. September 1909.

Anwesende: Vorsitzender: Landeshauptmann Franz von Sulkje. — Regierungsvertreter: K. k. Landespräsident Freiherr Theodor Schwarz und k. k. Bezirkshauptmann Karl Graf Künigl. — Sämtliche Mitglieder mit Ausnahme von: Dr. Karl Freiherr von Born. — Schriftführer: Landschaftssekretär Franz Uršič.

Tagesordnung:

1. Lesung des Protokolls der IX. Landtagssitzung vom 23. September 1909.
2. Mitteilungen des Landespräsidiums.
3. Beilage 101. Bericht des Landesauschusses mit Vorlage des Organisations-Statutes der slowenischen Handelsschule in Laibach.
4. Mündlicher Bericht des Verwaltungsausschusses:
 - a) Über die Petition des Bezirksstrauschusses Stein um Einreihung der Bezirksstraße Stein–Orna–Steiermärkische Grenze unter die Landesstraßen (408/Pet.);
 - b) über die Petition der Gemeinde Suhor, betreffend den Bau der Wasserleitung (387/Pet.);
 - c) über die Petition der Gemeinde Kraxen, betreffend die Reparatur der Straße aus dem Črni Graben in das Morantscher Tal (390/Pet.);
 - d) über die Petition der Gemeinde Kraxen, betreffend die Melioration der Hutweiden längs des Radomlja-Baches. (392/Pet.);
 - e) über die Petition der Gemeinde Iška Loka um Subvention für den Bau einer neuen Brücke an der von Iška Loka über den Morast bis zur Bezirksstraße Ig–Laibach führenden Gemeindefraße (21/Pet.);
 - f) über den Bericht des Landesauschusses, betreffend die Ausübung des im § 13 des neuen Weingefetzes vom 12. April 1907, R. G. Bl. Nr. 210, normierten Rechtes, anlangend die Bestellung der staatlichen Kellereinspektoren (zur Beilage 30.);
 - g) über die Petition der Gemeinde Lužarje um Einreihung der Gemeindefraße Knej–Karlovce unter die Bezirksstraßen (470/Pet.);
 - h) über die Petition der Gemeinde Altenmarkt bei Tschernembl, betreffend den Bau der projektirten Straße über Zagozdac bis Wornschloß nach Tal und von Altenmarkt über Winkel bis zur Kulpa-Überfuhr in Lučica (335/Pet.);
 - i) über die Petition der Gemeinde Weinitz um Einreihung der Straße Weinitz–Preloka unter die Bezirksstraßen (66/Pet.);
 - j) über die Petition der Gemeinde Strug um Änderung des projektirten Straßenbaues Mala Gora–Polom (460/Pet.);

- k) o prošnji občine Fara radi otvoritve prometa čez most preko Kolpe na deželni cesti Kočevje-Brod (407/Pet.);
- l) o prošnji občine Kandrše za uvrstitev občinske ceste od Pilpahove grajsčine do Vidrge med okrajne ceste (471/Pet.);
- m) o prošnji občine in okr. cestnega odbora Trebnje za uvrstitev občinske ceste Nemška Vas-Lukovek-Ornuška Vas-Trebelno med okrajne ceste (393/Pet.);
- n) o prošnji občine Postojna za podporo za zgradbo mostu čez Pivko pri Postojnski jami in za preložitev ceste (450/Pet.);
- o) o poročilu deželnega odbora v zadevi odprave premij za pokončavanje zveri (k prilogi 74);
- p) o prošnji občine Butoraj za razdelitev vzdrževanja občinske ceste čez Svibenj med občini Butoraj in Loka (12/Pet.);
- r) o poročilu deželnega odbora glede izboljšanja Narinskih pašnikov (k prilogi 50);
- s) o poročilu deželnega odbora z načrtom službene pragmatike za deželne uslužbence (k prilogi 88.);
5. Ustno poročilo finančnega odseka:
- a) o nujnem predlogu gospoda poslanca dr. Lampeta in tovarišev glede ustanovitve in organizacije gospodinjskih tečajev na kmetih;
- b) o nujnem predlogu gospoda poslanca dr. Zajca glede ustanovitve petih ustanov za medicinske slušatelje;
- c) o poročilu deželnega odbora glede zvišanja letnega prispevka za kmetijsko-kemiško-preskušališče v Ljubljani (k prilogi 38.);
- d) o poročilu deželnega odbora glede dovolitve pobiranja vodovodne doklade v Malih Vižmarjih, občina St. Vid (k prilogi 103);
- e) o poročilu deželnega odbora glede deželne podpore za zgradbo ceste Bohinjska Bistrica-Ravne (k prilogi 97.);
- f) o poročilu deželnega odbora glede zgradbe vodovoda Cerknica-Rakek (k prilogi 93.).
- k) über die Petition der Gemeinde Fara wegen Eröffnung des Verkehrs über die Kulpa-Brücke an der Landesstraße Gottschee-Brod (407/Pet.);
- l) über die Petition der Gemeinde Kandrše um Einreihung der Straße vom Pilpach-Schlosse bis Vidrga unter die Gemeindestraßen (471/Pet.);
- m) über die Petition der Gemeinde und des Bezirksstrassenausschusses Treffen um Einreihung der Gemeindefraße Deutschdorf-Lufowek-Ornuška Vas-Trebelno unter die Bezirksstraßen (393/Pet.);
- n) über die Petition der Gemeinde Adelsberg um Subvention für den Bau der Pivka-Brücke bei der Adelsberger Grotte und für die Straßenumlegung (450/Pet.);
- o) über den Bericht des Landesauschusses, betreffend die Abschaffung der Prämien für die Erlegung von Raubtieren (zur Veilage 74);
- p) über die Petition der Gemeinde Butoraj um Verteilung der Gemeindefraßenhaltung über Svibenj unter die Gemeinden Butoraj und Loka (12/Pet.);
- r) über den Bericht des Landesauschusses, betreffend die Melioration der Rareiner Hutweiden (zur Veilage 50);
- s) über den Bericht des Landesauschusses mit dem Entwurfe einer Dienstespragmatik für die Landesbediensteten (zur Veilage 88);
5. Mündlicher Bericht des Finanzausschusses:
- a) über den Dringlichkeitsantrag des Herrn Abgeordneten Dr. Lampe und Genossen, betreffend die Errichtung und Organisation der Haushaltungskurse am Lande;
- b) über den Dringlichkeitsantrag des Herrn Abgeordneten Dr. Zajc, betreffend die Kreierung von fünf Stipendien für Hörer der Medizin;
- c) über den Bericht des Landesauschusses, betreffend die Erhöhung der Jahresdotation für die landwirtschaftlich-chemische Versuchstation in Laibach (zur Veilage 38);
- d) über den Bericht des Landesauschusses, betreffend die Erhebung einer Wasserleitungs-Auflage in Klein-Vižmarje, Gemeinde St. Veit (zur Veilage 103);
- e) über den Bericht des Landesauschusses, betreffend die Landes-Subvention für den Straßenbau Wocheimer-Feistritz-Raune (zur Veilage 97);
- f) über den Bericht des Landesauschusses, betreffend den Bau einer Wasserleitung für Zirnitz-Rafet (zur Veilage 93.).

Začetek seje ob 10. uri 40 minut dopoldne.

Beginn der Sitzung 10 Uhr 40 Minuten Vormittag.

Deželni glavar

(pozvoni — Das Glockenzeichen gebend):

Konstatujem sklepčnost in otvarjam sejo.

Prosim gospoda zapisnikarja, da prečita zapisnik IX. deželnozborske seje.

1. Branje zapisnika IX. deželnozborske seje z dne 23. septembra 1909.

1. Lesung des Protokolls der IX. Landtags-Sitzung vom 23. September 1909.

Tajnik Uršič:

(Bere zapisnik IX. seje. — Liest das Protokoll der IX. Sitzung.)

Deželni glavar:

Ali je kaj ugovora proti ravnokar prečitanemu zapisniku?

Poslanec dr. Novak:

K zapisniku, ki se je ravnokar prečital in ki bi po mojem mnenju imel vsebovati sliko vseh dogodkov, ki so se vršili tekom IX. seje deželnega zbora Kranjskega, izprosim si besedo za naslednje pripomnje.

Tekom zadnje seje je neki gospod poslanec — osebno ga ne poznam, pa kakor se mi je pozneje reklo, je bil to Demšar Franc iz Selc nad Škofjo Loko ...

Deželni glavar:

To, kar hočete povedati, se je zgodilo v zaupni seji, in vsled tega ni stvari razpravljati v javni seji. (Nemir v zbornici, medklici in ugovarjanje v središču — Unruhe im Hause, Zwischenrufe und Widerspruch im Zentrum.)

Prosim! Seja je bila tajna in torej ni dopustno govoriti o zadevi v javni seji.

Poslanec dr. Novak:

Jaz imam dokaze, da se je pozneje govorilo o tem v javni seji, in torej se tudi sme v javni seji o tem govoriti. Sicer pa gotovo ni bil predmet tajne seje pretepanje. (Nemir narašča, deželni glavar pozvoni — Die Unruhe wächst, der Landeshauptmann gibt das Glockenzeichen.) O tej stvari se je potem govorilo v javni seji — po izvršeni tajni seji (Poslanec — Abgeordneter dr. Tavčar: «Vprašaj, če misli deželni glavar kaj ukreniti!») in jaz sem prepričan, da je gospod deželni glavar to zaznal, da se je tekom seje nekaj zgodilo — se je tudi v «Slovenu» o tem pisalo — kar bi se ne bilo smelo zgoditi (Poslanec — Abgeordneter dr. Tavčar: «Vprašaj ga, kaj misli storiti!»), in jaz prosim gospoda deželnega glavarja, da se izjavi (Poslanec — Abgeordneter dr. Tavčar: «Kaj misli storiti, kaj misli ukreniti!»), kaj misli ukreniti, da se kaj takega ne ponovi ...

Deželni glavar:

O tem, kar se je pripetilo v javni seji, morete govoriti, tajne seje dogodki pa ne sodijo v javno sejo in jaz o tem ne dopuščam nobene razprave. (Ogorčeno

ugovarjanje in medklici v središču — Entrüsteter Widerspruch und Zwischenrufe im Zentrum.)

Poslanec dr. Novak:

Jaz prosim gospoda glavarja, da se izjavi, kaj misli ukreniti v tem oziru, da se preprečijo enkrat za vselej taki dogodki, namreč da se poslanec, ki ni ničesar zakrivil, od strani (Poslanec — Abgeordneter dr. Tavčar: «Večine!») Slovenske Ljudske Stranke napade na tak način, da mu je onemogočeno prisostvovati pri nadaljnjih sejah deželnega zbora. (Poslanec — Abgeordneter dr. Tavčar: «Zastopniki pozitivnega polena!» — Poslanec — Abgeordneter dr. Triller: «Zdar büch!») Jaz nisem dal ...

Deželni glavar:

Meni absolutno ni ničesar znanega, da bi se bilo kaj takega v javni seji zgodilo, sicer bi bil na vsak način proti temu nastopil in vedel potrebno ukreniti.

Poslanec dr. Novak:

Jaz dotičnemu gospodu nisem dal niti najmanjšega povoda, on pa je navzlic temu, da nisem z njim v nobenem kontaktu, položil pesti na moje telo (Velik nemir in ogorčenje v središču — Große Unruhe und Entrüstung im Zentrum); proti čemur moram odločno protestirati in zahtevati zadoščenja, sicer smo jaz in tovariši prisiljeni, v bodoče prihajati k sejam oboroženi drugače kakor dosedaj. (Burni medklici v središču — Stürmische Zwischenrufe im Zentrum. — Poslanec — Abgeordneter dr. Triller: «Bomo prišli z revolverji, pa tudi streljali! Zdar büch!»)

Deželni glavar:

Ako bi bil jaz videl kaj takega, bi bil čisto gotovo uporabljal svojo oblast kot predsednik zbornici in tudi našel sredstva, da preprečim vsako tako stvar ali najdem remeduro.

Prosim, nemojte više! Jaz nikakor ne pustim stvari nadalje razmotrivati, jaz moram stati na tem stališču in nikakor ne morem dopustiti, da bi se prozročala nadaljnja debata.

Poslanec dr. Novak:

Jaz nečem prozročiti nobene debate, samo vzpričo takega nečuvenga napada na mojo osebo moram proti temu protestovati in v drugem hočem imeti od strani gospoda deželnega glavarja odgovor, da mi pojasni, kaj misli v prihodnje, bodisi za javne ali tajne seje, ukreniti, da se take stvari za bodočnost onemogočijo. (Poslanec — Abgeordneter dr. Pegan: «Vsaj to ne spada sem!» — Poslanec — Abgeordneter dr. Triller: «Če ne, bomo streljali!»)

Deželni glavar:

Moj odgovor je čisto priprost. Ako bom videl, da se od katerekoli strani in zlasti in še bolj od strani takega poslanca tiste stranke, kateri pripadati imam jaz čast, zgodi kaj nedopustnega, bom — in to decidirano izjavljam — takoj vršil brezobzirno svojo dolžnost.

Poslanec dr. Novak:

Prosim . . .

Deželni glavar:

Vi nimate več besede! (Poslanec — Abgeordneter dr. Šusteršič: «Tako je! Zapisnik tajne seje je bil sprejet brez ugovora!» — Poslanec — Abgeordneter dr. Triller: «Kaj pa gospod knezoškof pravi k takemu postopanju?»)

Mi preidemo sedaj k 2. točki dnevnega reda, to so:

2. Naznanila deželnozborskega predsedstva.
2. Mitteilungen des Landtagspräsidiums.

Deželni glavar:

Čast mi je naznaniti, da se je odsek za spremembo deželnozborskega pravilnika konstituiral in si izbral načelnikom gospoda poslanca dr. Kreka in podpredsednikom gospoda poslanca Višnikarja.

Sedaj preidemo k točki:

3. Priloga 101. Poročilo deželnega odbora, s katerim se predlaga organizacijski statut za slovensko trgovsko šolo v Ljubljani.
3. Beilage 101. Bericht des Landesauschusses mit Vorlage des Organisations-Statutes der slowenischen Handelsschule in Laibach.

Se izroči šolskemu odseku — Wird dem Schulausschusse zugewiesen.

Deželni glavar:

Dalje pride točka 4. . . .

Poslanec dr. Tavčar:

Prosim besede k dnevnemu redu!

Deželni glavar:

Jaz vem, kaj hočete povedati, kar lahko storite, kadar vam besedo podelim. (Dr. Tavčar: «Vsaj mi je vseeno!»)

Jaz rečem naravnost, da je ustmeno poročilo odsekovo, v nekem protislovju, v očitnem protislovju s § 27. oziroma 29. pravnega reda. Naš pravilnik pozna (Poslanec — Abgeordneter dr. Tavčar: «Polemizira proti meni, ko še ust nisem odprl!») le pismena poročila (Poslanec — Abgeordneter dr. Tavčar: «Tako je, §§ 27. in 29.»), to je, v vsaki stvari se mora pismeno poročati, deželni glavar ima potem dolžnost, dati pomnožiti, torej tiskati poročilo, in to poročilo mora vsaj 48 ur, predno pride v zbornici v obravnavo, biti v rokah deželnih poslancev. Praksa je pa dokazala, da s tem ne pridemo naprej (Smeh v središču — Gefächter im Zentrum. — Poslanec — Abgeordneter dr. Tavčar: «Vsaj boste to popravili!» — Poslanec — Abgeordneter dr. Novak: «Zakon je zakon!») Dovolite, da vas opozorim na posledice. Kaj bi nastalo vsled tega, če bi se strogo držali pravilnikove določbe?

Veliko obremenjenje deželnega zaklada, troški, in zaradi tega (Smeh v središču in klici: — Gefächter im Zentrum und Ruhe: «O je!») se je uvedla praksa (Poslanec — Abgeordneter dr. Tavčar: «Nikdar!»), da se dotična določba faktično ni izvrševala (Poslanec — Abgeordneter dr. Triller: «Samo, če ni bilo ugovora!»). Počakajte, bom stavljal to vprašanje. Tudi jaz sem vedno tako postopal, kakor tudi moji predniki, da sem vedno vprašal, ali kdo ugovarja, in če se je potem ugovarjalo bodisi tudi od ene same strani, potem se je postopalo v zmislu pravilnika.

Torej jaz vprašam, ali je kaj ugovora proti temu, da pridejo točke 4. in nadaljnje točke današnjega dnevnega reda takoj v razpravo v zvezi s tem, da poročila niso tiskana in se niso, kakor predpisano, razdelila med gospode poslance vsaj pred 48 urami?

Ako bi se temu ugovarjalo bodisi od enega samega poslanca, potem bom seveda primoran, vse dotične točke odstaviti z dnevnega reda.

Poslanec dr. Tavčar:

Prosim sedaj jaz besede!

V svoje začudenje opazim, da se na dnevnem redu današnje seje ne nahaja poročilo verifikacijskega odseka o deželnozborskih volitvah. Povedalo se mi je, da se je odsek čisto pravilno postavil na stališče pravnih predpisov in sklenil podati zbornici pismeno poročilo. Ker nam mora biti na tem ležeče, da pride ta stvar prejkoprej v razpravo, in se je v zvezi s tem pa sklenilo, glede te točke držati se pravilnika, moramo se tudi mi postaviti strogo na stališče poslovnika in ne smemo pripustiti, da bi se v današnji seji ustvaril nek velevažen prejudic. Pa tudi iz stvarnih ozirov storimo to, kajti na dnevnem redu vidim na primer kot eno zadnjih točk poročilo upravnega odseka o službeni pragmatiki za deželne uslužbence, in o tako velevažnem predmetu, o predlogi s tako velikansko vsebino zdi se mi razprava na podlagi ustmenega poročila absolutno nemogoča.

V imenu stranke torej in sklicuje se na §§ 27. in 29. pravnega reda in pa na tisti paragraf, ki predpisuje deželnemu glavarju, da ima paziti na izvrševanje pravnega reda, ugovarjam vsem točkam dnevnega reda, da bi danes prišle v razpravo, izvzemši edino le poročilo o nujnem predlogu gospoda poslanca dr. Zajca glede ustanovitve petih ustanov za medicince, kjer je že v nujnem predlogu samem izrečeno, da poročaj odsek o stvari ustmeno.

Glede vseh drugih točk pa ugovarjam, da bi se danes vzele v razpravo, oziroma da bi se ustmeno o njih poročalo. (Odobranje v središču — Beifall im Zentrum.)

Deželni glavar:

Ugovor je tu in jaz ga bom vpošteval, kakor sem že prej rekel, da se bo to zgodilo, kakor hitro bi se ugovarjalo le od ene same strani, bodisi tudi od enega samega poslanca.

Vsled tega bom sedaj z dnevnega reda odstavil vsa ustna poročila, izvzemši poročilo o nujnem predlogu gospoda poslanca dr. Zajca glede ustanov za me-

dicince, kjer je že v predlogu samem izrecno povedano, da pismeno poročilo odpade, in istotako poročilo o nujnem predlogu gospoda poslanca dr. Lampeta in tovarišev glede ustanovitve in organizacije gospodinjskih tečajev na kmetih, katero poročilo pride sedaj kot prvo na vrsto. (Poslanec — Abgeordneter dr. Triller: «Ali je izrecno povedano v nujnem predlogu dr. Lampeta, da odpade pismeno poročilo?» — Poslanec — Abgeordneter dr. Tavčar: «Se mora pogledati. Mislim, da velja to samo glede dr. Zajčevega predloga!») Ne, tudi o predlogu gospoda poslanca dr. Lampeta, in jaz torej prosim gospoda poročevalca finančnega odseka, da izvoli uvesti debato o točki:

5. Ustno poročilo finančnega odseka:

a) o nujnem predlogu gospoda poslanca dr. Lampeta in tovarišev glede ustanovitve in organizacije gospodinjskih tečajev na kmetih;

5. Mündlicher Bericht des Finanzausschusses:

a) über den Dringlichkeitsantrag des Herrn Abgeordneten Dr. Lampe und Genossen, betreffend die Errichtung und Organisation der Haushaltungskurse am Lande;

Poročevalec Povše:

Jaz opozarjam, da v nujnem predlogu gospoda poslanca dr. Lampeta in tovarišev ni zapopadeno, da ima odpasti pismeno poročilo, kar dajem lojalno na znanje. (Klici v središču: — Rufe im Zentrum: «Dobro, dobro!» — Poslanec — Abgeordneter dr. Triller: «Živio Povše!»)

Deželni glavar:

Dobro, torej odstavim tudi to točko z dnevnega reda, in pride torej kot edina na vrsto točka:

5. Ustno poročilo finančnega odseka:

b) o nujnem predlogu gospoda poslanca dr. Zajca glede ustanovitve petih ustanov za medicinske slušatelje;

5. Mündlicher Bericht des Finanzausschusses:

b) über den Dringlichkeitsantrag des Herrn Abgeordneten Dr. Zajec, betreffend die Einrichtung von fünf Stipendien für Hörer der Medizin;

Prosim gospoda poročevalca, da uvede razpravo.

Poročevalec dr. Krek:

Gospoda! V seji dne 15. januarja 1909 se je vložil sledeči nujni predlog gospoda poslanca dr. Zajca in tovarišev (bere — lieft):

«Deželni zbor skleni:

a) Ustanovi se pet stipendij za slušatelje medicine v znesku letnih 700 K; stipendistom se tudi plačajo takse za rigorozne. Pravico do teh ustanov imajo dijaki, rojeni na Kranjskem, ki se zavežejo z reverzom,

da bodo vsaj 3 leta služili v deželni bolnici kot sekundariji.

b) Predlog se odkaži finančnemu odseku, ki poročaj ustno tekem 24 ur.

c) Predlogu se prizna nujnost v zmislu § 21. opr. reda.»

Ta nujni predlog je bil sprejet in izročen finančnemu odseku, da se o njem posvetuje. Finančni odsek je to storil in sklenil predlagati, da sprejmete sklep pod točko a), kakor sem ga ravno prečital.

Priporočam, da sprejmete ta predlog.

Deželni glavar:

Želi kdo besede k temu predlogu?

(Nihče se ne oglasi — Niemand meldet sich.)

Ker ne, bomo glasovali.

Predlog se glasi, — ga bom še enkrat prečital (bere — lieft):

«Deželni zbor skleni:

Ustanovi se pet stipendij za slušatelje medicine v znesku letnih 700 K; stipendistom se tudi plačajo takse za rigorozne. Pravico do teh ustanov imajo dijaki, rojeni na Kranjskem, ki se zavežejo z reverzom, da bodo vsaj 3 leta služili v deželni bolnici kot sekundariji.»

Gospodje, ki se strinjate s tem nasvetom finančnega odseka, izvolite vstati (Zgodi se — Geschieht).

Predlog je sprejet.

Ker obsezajo vse druge točke dnevnega reda ustmena poročila in ker se je od strani enega častitih gospodov poslancev, ki se je skliceval na §§ 27. in 29. opravilnega reda, ugovarjalo proti temu, da pridejo v razpravo danes, odstavljam torej vse te točke z dnevnega reda. Prišle bodo potem zopet v zbornico v tisti vrsti, kakor hitro bom dobil dotična pismena odsekova poročila.

Došel mi je en nujni predlog in dalje mi je došel en samostalni predlog. Nujnemu predlogu dajem prednost in prosim gospoda zapisnikarja, da ga izvoli prečitati.

Tajnik Uršič

(bere — lieft):

Nujni predlog poslanca Josipa Lenarčič in tovarišev.

«Visoki deželni zbor skleni:

Svoj čas ustanovljeni deželni železniški svet kranjski, ki je v zadnjih letih popolnoma prenehal v svojem delovanju, oživiti je takoj tem potom, da deželni zbor izvoli na novo svoje zastopnike v to korporacijo, ki se ima nato popolniti z odposlanci družih po ustanovilu zato določenih korporacijah.

Razprava o tem predlogu naj se vrši kot nujna v zmislu § 21. opravilnika.

Ljubljana, 23. septembra 1909.

Jos. Lenarčič l. r., I. Knez l. r., Jos. Turk l. r.,
dr. Ivan Tavčar l. r., dr. Vilfan l. r., C. Pirc l. r.,
dr. Triller l. r.»

Deželni glavar:

Ta predlog je dovolj podprt, in jaz pričem razpravo o njem. Povabim v zmislu § 21. opravnega reda gospoda predlagatelja, da najprej utemelji nujnost tega predloga.

Poslanec Lenarčič:

Visoka zbornica! S svojim predlogom oglašil sem se zaradi tega, ker je nujno potrebno, da se neka zadeva reši iz pozabljenja, katera že mnogo časa spi.

Gospoda moja, poročilo deželnega odbora o pospeševanju železnic nižje vrste, priloga 54. iz leta 1894., sklicuje se na samostalni predlog bivšega gospoda deželnega poslanca Hribarja, ki se je glasil takole (bere — ličf):

«Da se uspešneje razvija obrtnost in trgovina ter povzdigne narodno gospodarstvo in tako pride v okom od dne do dne narastočej bedi — zlasti med kmetskim prebivalstvom — v deželi Kranjski, smatra deželni zbor za najboljšo sredstvo napravo drugovrstnih železnic, katere bi vezale glavne proge s takimi kraji, v katerih je že udomačena kaka obrtnost in se je nadejati, da se spopolni in dovrši; dalje s kraji, ki imajo uvaževanja vredno gospodarsko produkcijo; in končno s kraji, kjer bi se dala eksploatovati prirodna bogastva. Obenem izreka deželni zbor, da smatra za eno najvažnejših nalog dežele, da napravo tacih občil vsestransko pospešuje in iz deželnih sredstev podpira.»

Obravnave glede tega predloga gospoda poslanca Hribarja vršile so se zaporedoma, in sicer prva 13. maja 1893. Takrat se je deželnemu odboru naročilo, da vzame v pretres predležeči nasvet poslanca Ivana Hribarja in da o njem, ko se je vestno in temeljito poučil o vprašanju glede drugovrstnih železnic, ob svojem času iznova poroča.

Dalje se je o tej reči obravnavalo v seji dne 17. februarja 1894, v kateri se je sledeče sklenilo (bere — ličf):

«Ker deželni odbor ni mogel to do zadnjega zasedanja izvršiti, sklenil je slavni deželni zbor dne 17. februarja 1894. l. naslednje:

Deželnemu odboru se naroča, naj kar najhitreje mogoče odpošlje deželnega inženirja J. V. Hraskega na Štajersko z nalogom, da prouči tamošnje deželno železništvo ter mu podá nasvete, v kakoršnej meri bi se imelo v vojvodini Kranjski prestopiti k reševanju tega tudi zanjo jako važnega vprašanja.

Obenem se pooblašča deželni odbor, da, ako se mu zdi potrebno, naprosi tudi kacega železniškega tehnika za mnenje o omenjenem vprašanju.

V bodočem zasedanju pa naj deželni odbor glede samostalnega predloga iz XIV. seje z dne 13. maja 1893. l., tičočega se drugovrstnih železnic, podá obrazložene predloge.»

Res se je potem, ker je bil gospod deželni svetnik Hrasky zadržan, naprosilo gospoda bivšega nadzornika Ferdinanda Klemenčiča, da se je podal z referentom k deželnemu odboru v Gradcu, da sta si tamkaj ogledala kako imajo na Štajerskem urejene zadeve lokalnih železnic. V Gradcu sta imenovana gospoda dobila vsa

potrebna pojasnila. Deželni odbor je vzel poročilo teh gospodov na znanje, vendar se mu je zdelo potrebno predlagati, da se naj ne kopira štajerskega vzgleda, ampak da se naj nekaj novega napravi. Vsled tega je deželni odbor priporočal deželnemu zboru, da se ustanovi zakon za lokalne železnice v deželi Kranjski in da se tudi ustanovi železniški svet, ki bi imel nalogo, proučevati domače razmere in staviti primerne nasvete.

S svojim predlogom z dne 24. januarja 1895 predlaga deželni odbor (bere — ličf):

«1.) Priloženemu načrtu zakona o pospeševanju lokalnih železnic se pritrdi.

2.) Organizacijski statut za kranjski deželni železnični svet se odobri.

3.) Deželnemu odboru se naroča, da pospešuje zgradbo lokalne železnice z normalnim tirom iz Kranja v Tržič, eventualno iz Podnarta v Tržič, ter o tej železnični zadevi poroča v prihodnjem zasedanju, eventualno stavi nasvete zaradi pospeševanja zgradbe te železnice.

4.) Deželnemu odboru se dalje naroča, da poroča v prihodnjem zasedanju, na kak način naj bi dežela pokrivala potrebščino v svrhu pospeševanja zgradbe lokalnih železnic.»

V isti seji predlagal je tudi deželni odbor načrt zakona, in ta načrt zakona bil je potem v seji 15. februarja 1895 nespremenjeno sprejet. V § 11. tega zakona je pa tudi omenjeno, na kak način je po zakonu zasljšavati svet deželnega železniškega sveta, in sicer se glasi § 11. tega zakona takole (bere — ličf):

«Za presojanje lokalno-železničnih projektov, ki jih je na podstavi tega zakona pospeševati, in za pretresanje vprašanj, ki se ozirajo na njih finančno podporo iz deželnih sredstev, je ustanoviti deželni železnični svet, katerega sestavo, uredbo in področje po nasvetu deželnega odbora določi deželni zbor.»

Kakor rečeno, zakon je bil nespremenjeno, kakor ga je deželni odbor predlagal, tudi sprejet.

Obenem pa je bil sprejet tudi organizacijski načrt, statut kranjskega deželnega železniškega sveta. O obravnavi, ki se je vršila čez ta organizacijski statut, so se vršile proti predlogu deželnega odbora neke majhne premembe, katere se tičejo sestave tega deželnega železniškega sveta; v drugem pa je bilo rečeno, oziroma sklenjeno, da so vse točke tega statuta sprejete nespremenjeno.

§ 6. tega od deželnega zbora sprejetega in tedaj veljavnega statuta glasil se je pa tako (bere — ličf):

«Deželni železnični svet ima nalogo, pri izvrševanju sklepov, storjenih od deželnega zbora v železničnih zadevah, kakor sploh v vprašanjih pospeševanja železničnih reči nižje vrste na poziv deželnega odbora oddati svoje mnenje. Za mnenje je veččake vprašati tudi v vseh važnejših predlogah, ki se predlože deželnemu zboru, in sosebno glede visokosti doneskov, ki jih bodo plačevali deležniki kakor tudi glede visokosti in načina podpore, ki jo bode v posameznih slučajih podeljevala dežela, in pa glede tega, kako naj se preskrbno denarna sredstva, ki se potrebujejo v podporo lokalnim in malim železnicam.

Deželni železnični svet posvetovati se sme tudi o nasvetih, stavljenih po lastnih članih, ter o istih izreči svoje mnenje v sejnih zapisnikih, kateri so predložiti v vpogled deželnemu odboru in deželnemu zboru.»

Slavna zbornica! Kakor vidite, je v tem § 6. natančno obrazložen delokrog tega deželnega železniškega sveta. Dovolite, da tudi še to poudarim, kako je bil sestavljen.

Deželni železniški svet obstoji po izvršeni premembi v dotični seji iz 10 članov (bere — lieft):

«Deželni železnični svet obstoji iz 10 članov, in sicer:

- a) iz deželnega glavarja in dveh od njega imenovanih članov deželnega odbora;
- b) iz treh članov deželnega zbora, katerih po enega volijo člani vseh treh deželnozborskih kurij, to je zastopniki velikega posestva, mest in kmetijskih občin;
- c) iz enega člana, katerega voli trgovska in obrtniška zbornica kranjska, iz enega člana, katerega voli c. kr. kmetijska družba kranjska, in iz enega člana, katerega voli občinski svet deželnega stolnega mesta Ljubljane;
- d) iz enega člana, katerega upravni svet Dolenjskih železnic voli iz njegove srede.»

Torej na ta način je bilo izvoljenih 10 članov.

Deželni železniški svet imel bi se pa mnogokrat v letu posvetovati, kajti § 3. štatuta določa (bere — lieft):

«Deželni železnični svet shaja se na povabilo deželnega odbora, kadar je treba, najmanj pa enkrat v letu . . .»

S temi kratkimi besedami sem podal nekako zgodovino tega deželnega železniškega sveta na Kranjskem.

V tistem letu, gospoda moja, se je pač deželni železniški svet sešel takoj, ko je bil ustanovljen, in si je pri tisti priliki razpravljalo o lokalni železnici Trebnje—Št. Janž. Od tedaj pa, gospoda moja, sedaj je od tega 12 let preteklo, se deželni železniški svet ni več sešel v posvetovanje. (Poslanec — Abgeordneter dr. Triller: «Čudno!») Mnogokrat sem se jaz sam potrudil s posebnim pohodom pri gospodu deželnem glavarju in ga prosil, naj bi vendar sklical deželni železniški svet skupaj, kajti mnogo železniških vprašanj imamo v deželi, katere nujno potrebujejo rešitve. Ker se na ustne prošnje ni oziral gospod deželni glavar, tedaj sem se obrnil pismeno nanj, ali vedno je našel kake izgovore (Klic — Ruf: «Čujte!»), da ta ali oni član seji deželnega železniškega sveta ne bi mogel prisostvovati. Zlasti se je vselej skliceval na ekscelenco barona Schwegla. Če sem pa potem vprašal ekscelenco barona Schwegla, mi je odgovoril, jaz sem pripravljen kadar hočete. (Klic — Ruf: «Čujte!») Ali v zvezi temu ni bilo mogoče sklicati deželnega železniškega sveta.

Mnogo vprašanj, tihočih se lokalnih železnic na Kranjskem, je bilo potem zopet na dnevnem redu, in kakor zakon predpisuje, je potrebno, da se o njih najprej razpravlja v železniškem svetu. Ali vse reči, katere so se izvršile v železniških zadevah na Kranjskem, izvršile so se, ne da bi bil železniški svet sploh kdaj sklican.

Kdo v deželi dandanes podaja mnenje o železniških vprašanjih, to je meni zagonetka. Tako se torej tudi lahko pripeti, da pridemo do takih nedostatkov, kakor so se ravno pokazali pri trasovanju Belokranjske železnice. Gospoda moja, gotovo ste iz raznih časniških poročil slišali in razvideli, da je bilo prvotno trasovanje Belokranjske železnice popolnoma zavoženo, tako zavoženo, da, ko sem priliko imel v državnem železniškem svetu kritikovati dotično trasovanje, v zvezi temu da centralna vlada pri vsaki priliki zagovarja svoje uradništvo in svoje delavce pri takih zgradbah, centralna vlada ni mogla najti besede, da bi opravičila trasovanje, kakor se je izvršilo glede Belokranjske železnice, in soglasni sklep državnega železniškega sveta je bil, da se je prvotno trasovanje popolnoma zavrglo in naročilo železniškemu ministrstvu, naj to vprašanje zopet spravi v tir tem potom, da trasira čisto novo traso, katera bi bolj odgovarjala dejanskim razmeram kakor prvotna. Torej, gospoda moja, jaz sem navedel en sam slučaj, pri katerem bi bilo neobhodno potrebno, da bi bilo zastopstvo dežele Kranjske izreklo svoje mnenje o tako velevažnem železniškem vprašanju. Kajti, če bi se bil na primer dotični načrt izvršil, kakor je bilo namenjeno, je samo ob sebi umevno, da bi bila tista proga skoro 10 km daljša, nego je neobhodno potrebno. 10 km pa je silno mnogo in mnogo stane. Seveda se lahko reče, da gre to iz državnega denarja, ali navzlic temu ne smemo lahkomišljeno izvrševati takih reči, če imamo priliko izreči svoje mnenje, svojo kritiko o eni ali drugi taki napravi. Meni je torej, gospoda moja, ležeče na tem, ker nas poleg železniških vprašanj, ki so že v tiru, čaka še mnogo drugih, ki pridejo tudi v kratkem v pretres in za katera se ljudstvo intenzivno zanima in glede katerih bo se morala uprava dežele v kratkem odločiti, da se ta deželni železniški svet zopet oživi, kajti danes legalno ne obstoja več, kajti člani tega deželnega železniškega sveta imajo pravico do članstva le toliko časa, dokler traja njih poslanska doba. In ta poslanska doba je med tem že parkrat preminula, tako da dandanes pravzaprav deželni železniški svet nima nikake pravice do eksistence, tudi če bi ljudje še vsi živeli, žalibog pa je nemila smrt pobrala nekatere izmed njih. Treba je torej, da se ta železniški svet nanovo oživi.

Prisiljen sem torej bil, gospoda moja, predlagati, da se to kratko zasedanje, ki ga imamo pred seboj, uporabi tudi v to, da se oživi institucija, ki je neobhodno potrebna in katero zakon naravnost veleva. Zato prosim, da bi visoka zbornica sprejela ta predlog in da bi takoj tudi naročila deželnemu odboru, da izposluje, kar je potrebno, da se volitve dopolnijo in da se deželni železniški svet takoj zopet konstituirajo in da se njemu izročijo vsi na železniška vprašanja nanašajoči se predmeti, ki pridejo bodisi v tem ali v prihodnjem zasedanju v pretres deželnemu zboru. S tem, mislim, je nujnost tega predloga popolnoma utemeljena, obenem pa tudi meritum, in zato upam, da pritrdite temu predlogu.

Deželni glavar:

Otvorjam debato o nujnosti. Kdo gospodov se oglasi k besedi?

(Nihče se ne oglasi — Niemand meldet sich.)

Mi bomo torej glasovali o nujnosti znanega Vam predloga. Tisti gospodje, ki priznavate nujnost temu predlogu, izvolite vstati.

(Zgodi se — Geschieht.)

Sprejeto.

In sedaj prosim gospoda predlagatelja, da utemelji meritum predloga.

Poslanec Lenarčič:

Se mi zdi nepotrebno, ker sem že, utemeljevaje nujnost, zadostno utemeljil predlog v meritoričnem oziru.

Deželni glavar:

Potem samo prosim, da se izrečete, kateremu odseku naj se odkaže predlog.

Poslanec Lenarčič:

Upravnemu odseku.

Deželni glavar:

Torej bomo o tem glasovali, ako se nihče ne oglasi za besedo.

(Nihče se ne oglasi — Niemand meldet sich.)

Ker ne, prosim gospode, ki so za to, da se predlog odstopi v posvetovanje upravnemu odseku, da blagovolijo vstati.

(Zgodi se — Geschieht.)

Sprejeto, in se torej predlog odkaže upravnemu odseku.

Izročil se mi je dalje samostalni predlog gospodov poslancev dekana Lavrenčiča, dr. Kreka in tovarišev.

Naprašam gospoda zapisnikarja, da prečita ta predlog.

Tajnik Uršič

(bere — liest):

*Samostalni predlog poslancev dekana Lavrenčiča, dr. Kreka in tovarišev.

Deželni zbor skleni:

1.) Železniška zveza Kamnik s progo Celje-Zeltweg je za gospodarsko povzdigo kamniškega okraja, zlasti za procvit Kamniškega mesta, kakor tudi za izpopolnitev železniškega omrežja v deželi potrebna.

2.) Deželnemu odboru se naroča:

Stopi nemudoma v dogovor z deželnim odborom štajerske vojvodine, in se, če je le mogoče, vzajemno z njim obrni na osrednjo vlado z zahtevo, naj se že prihodnjemu zasedanju državnega zbora predloži načrt one zvezne proge na državne stroške.

V Ljubljani, 28. septembra 1909.

Lavrenčič l. r., dr. Krek l. r., dr. Šusteršič l. r., Košak l. r., Drobnič l. r., dr. Zajec l. r., dr. Žitnik l. r., Jaklič l. r., dr. Anton Jeglič l. r., Ravnikar l. r., Jarc l. r., B. M. Perharc l. r., Zabret l. r., Bartol l. r., dr. Pegan l. r., Lavrenčič l. r., Kobi l. r., Dimnik l. r., J. Hladnik l. r., J. Dular l. r., Pogačnik l. r., Povše l. r., Matjašič l. r., J. Piber l. r., J. Mandelj l. r.)

Deželni glavar:

Ta predlog je zadostno podprt, in jaz ga stavim na dnevni red, ako je gospod predlagatelj pripravljen, ga takoj utemeljiti.

Poslanec Lavrenčič:

Sem pripravljen.

Deželni glavar:

Torej ima gospod poslanec dekan Lavrenčič besedo.

Poslanec dekan Lavrenčič:

Visoka zbornica! Ko se je v 80. letih v naši deželni zbornici obravnavalo vprašanje lokalne železnice Ljubljana-Kamnik z dovlačnico do cesarske in kraljeve praharne v Kamniku, poudarjalo se je osobito v poročilu finančnega odseka glede deželnega prispevka za to progo, kako se bode morala prej ali slej kamniška železnica podaljšati skozi Tuhinjsko dolino po Štajerskem do Celja. Komaj se je kamniška železnica otvorila, naraščal je rapidno leto za letom promet, ki se še najlepše razvija vsled ugodne industrialne in naravne produkcije v kamniškem okraju.

S prometnim izkazom v roki lahko dokažem, da je bilo n. pr. meseca septembra leta 1908. tovrnega prometa na kamniški progi 7.033 ton, torej letno povprečno 84.396 ton, dočim so računali pred otvoritvijo železnice le 46.700 ton, torej se je tovrni promet skoraj podvojil.

In kaj nam pravi izkaz o osebnem prometu? Meseca septembra istega leta pripeljalo se je ljudi iz Ljubljane v Kamnik in nazaj 16.810, torej povprečno v letu 1908. 194.510 oseb, ne všteti onih, ki so vstopili ali izstopili na preostalih postajah te proge; z njimi se upravičeno računa osebni promet visoko nad 200.000 ljudi. In letošnji promet bode še večji od lanskega. Precej prostorna soba pred blagajno na kamniški postaji je bila letos večkrat nabito polna, da so se ljudje komaj pririnjili do blagajne po vožni listek. Je pa tudi uradno dognano, da je glede osebnega prometa v okrožju tržaške direkcije na prvem mestu glavna proga druge vrste Ljubljana-Jesenice, na drugem mestu, primeroma z daljavo proge, lokalna kamniška železnica in na tretjem mestu proga Trst-Poreč.

Iz teh podatkov se že razvidi, kako potrebno je, da se kamniška železnica podaljša in podeli duška daljnemu razvoju gospodarskega vprašanja. Ni dvoma, da se bode kot zvezna proga še boljše rentovala, za kar daje jamstvo v kamniškem okraju v prvi vrsti vodna moč Kamniške Bistrice, potem lepo število industrijalnih in obrtnih podjetij v Domžalah, Mengšu, Jaršah, Preserju, Sinarci, Duplici, na Perovem v Kamniku osobito s c. kr. praharno, ki mora smodnik voziti preko Ljubljane največ v Gradec daleč na okrog po južni železnici; nadalje tvornice za cement v Mekinjah, za lončeno posodo v Kamniku in Komendi, mnogo opekarn v Radomljah in apnenic v Stranjah; nadalje do 28.000 ha gozda v okraju, kakor tudi bogate pre-mogove žile, ki se raztezajo od Motnika in Špitaliča

po Tuhinjski dolini noter dol do Mekinj. Osebni promet bode pa še posebno povzdignil kamniške toplice in zdravišče z mrzlo vodo.

Naravno, da se bode mesto po železnici gospodarsko opomoglo in povspelo, pa tudi ves okraj si bode opomogel, osobito doslej tako zapuščena Tuhinjska dolina se bode okrepila. Na stotine krepkih mož in čvrstih mladeničev iz Tuhinjske kakor Kamniške okolice se povrne iz Amerike in Nemčije, marsikdo s svojo družinico, zopet v domovino, kjer bodo našli kruha dovolj kot premogokopi doma.

Vsled ugodne komunikacije se bode povzdignila umna živinoreja kot glavni dohodek te doline in Kamniškega okraja sploh.

Poleg teh lokalnih interesov ne smemo pozabiti, da bode tudi dežela vsled izpopolnitve železniškega omrežja od te strani imela svoje koristi, v prvi vrsti Ljubljana. Kolikor več potov vodi v našo lepo deželo in v našo prestolico, tem boljše.

Najlepši dobiček pa bode imela od te zvezne proge država, kateri je pa tudi neizogibno potrebna v gospodarskem kakor strategičnem oziru. To hočem dokazati.

Prvi pogled na zemljevid avstrijskih železnic nas pouči, kako gosto so preprežene severne dežele z železniškim omrežjem in kako izborna je komunikacija na vse strani; le na jug vodi do Adrija poleg privatne in drage južne železnice edino še Bohinjska železnica, ki je do letos povoljno zmagovala promet do Trsta. Ko se je pa dne 7. julija t. l. otvorila Turska železnica in je bila s 1. aprilom podržavljena severnozahodna, v tistem momentu je postala enotirna Bohinjska železnica, dejal bi, nezmožna, da bi zmagovala ali bila kos onemu velikanskemu tovornemu in osebnemu prometu od Področice na Koroškem do Trsta, vsemu onemu prometu, ki prihaja iz severnih dežel po novi Turski, zahodni, severozahodni, Fran Jožefovi in drugih železnicah. Nastala je nujna potreba, da uprava c. kr. državnih železnic prej ko prej Bohinjsko železnico razbremeni in promet na jugu do Adrije pospeši; sicer bodo južne dežele, osobito edino avstrijsko pomorsko-trgovsko mesto Trst, hudo oškodovane, seveda na račun države same.

Kako naj se temu odpomore? Menim, da najkrajšim potom s tem, ako Bohinjski železnici pomagajo že obstoječe lokalne železnice, katere je pa treba rekonstruirati, deloma povzdigniti v glavne proge vsaj druge vrste. Vpoštevati je v prvi vrsti lokalno železnico Zeltweg-Spod. Dravograd-Velenje-Polzela-Celje na eni strani, na drugi pa progo Ljubljana-Kamnik, katera se podaljša skozi Tuhinjsko dolino do najprimernejše postaje prvoimenovane lokalne železnice, do Polzele, in se potem v Zeltwegu združi v državno glavno na eni strani, na drugi pa s Celjem. Tako se doseže tretja in direktna zveza severa z jugom. Ona bi razbremenila Bohinjsko železnico v tem, da bi sprejemala promet iz vzhodne Češke, Moravske, Šlezije in Galicije; Bohinjski bi pa preostal promet iz južnozahodne Češke in ves promet iz južnonemških pokrajin.

Kakor je ta železnica velikega državnega pomena v gospodarskem oziru, tako je tudi v strategičnem. Ona zveže direktno in po najkrajši poti cesarsko

prestolico in severnodržavne pokrajine z jugom in morjem. Ž njo se izognemo eventualni veliki nevarnosti pri južni železnici, ki preti vsled skrajno neugodnega terena od Zidanega mostu do Zagorja, kjer se ob Savi in tikoma nad progo navpik dviga skalnato gorovje. Vremenska neugoda ali v vojnem času zlobna roka povzroči lahko vsak hip grozno katastrofo in pretrga za mesece železniško zvezo, ravno v času, ko je treba vojakov na bojnem polju. Tudi Borovniški most da misliti. Bohinjska železnica s svojimi predori tudi ni v vojnem času posebno varna. V zimskih mesecih pa zapadejo tu veliki snežni zameti, katerih je bilo pretečeno zimo vse polno pri vseh alpskih železnicah in so tudi pri Bohinjski železnici ustavili promet za nekaj dni. Prišlo je 400 vojakov na Jesenice, da so napravili vlakom pot. Prozorno je torej, kako je strategično potrebna še tretja proga poleg Bohinjske in zasebne južne železnice, kjer bi bil teren ugodnejši in bi se ne bilo bati zametov. In prav taka bode železnica skozi Tuhinjsko dolino iz Kamnika, kjer se ni bati prometnih ovir. Pa tudi, ako bi ne imeli pomislekov glede varnosti pri južni in Bohinjski železnici, morala bi vlada realizirati še tretjo, in sicer glavno progo kot strategično potrebno na jugu. V vojni, čim preje so vojna krdela na svojem mestu in čim rednejše dohaja vojakom provijant, tem boljše.

Važno je pa sedaj vprašanje: Kaj vendar li misli osrednja vlada glede te za državo tako nujno potrebne železnice? V zadnjem zasedanju državnega zbora je vlada predložila načrt za zgradbo, oziroma podaljšanje 33 lokalnih železnic, med njimi za približno 19 km dolgo progo Polzela-Motnik; podaljšanje do Kamnika je odložila, do kdaj, ni povedala. S tem je dovolj jasno odgovorila, da jej za tako potrebno in važno progo ni prav nič (Poslanec — Abgeordneter dr. Krek: »Njej je samo za to, da se Schreiner vzdrži!«) Izgovarja se, da ne more, ker tega državna blagajna ne zmore. Kako se vendar to ujema z dejstvom, ko na drugi strani daje vlada milijone za lokalne železnice v nemških pokrajinah, tako n. pr. za komaj 30 km dolgo železnico Landeck-Pfunds na Tirolskem 23 milijonov kron, za železnico, državi neizogibno potrebno, pa nima denarja!

Treba je, da poseže vmes deželni zbor in spregovorimo glasno besedo o eminentni važnosti in potrebi zvezne proge v prvi vrsti za državo, potem za deželo in okraj. Deželni odbor pa stopi nemudoma v dogovor z deželnim odborom štajerskim, in če le mogoče, se vzajemno z njim obrni na osrednjo vlado z zahtevo, naj se že v prihodnjem zasedanju državnega zbora predloži načrt zvezne proge.

Katero zvezno progo predlagam, sem že povedal v razpravi. Ogrevam sem se vedno in se ogrevam s tovarišem dr. Krenom, istotako poslancem kamniškega okraja, za zvezno progo Kamnik-Polzela, ker so tu dani že vsi predpogoji; vsaka druga zvezna proga bi realiziranje železnice zavlačevala morda ad calendas graecas. Trasiranje se je že izvršilo in tudi revizija trase meseca novembra leta 1907. v zvezi s komisijo za postaje, in sicer vse to na stroške interesiranih občin. Tudi je že 40 občin kamniškega okraja prosilo vojno in železniško ministrstvo za to progo.

Kakor slišimo, se hočejo zahtevati druge varijante. K temu pripomnim, da za varijanto, ki bi Kamnik izključevala, ne bi mogel nikdar glasovati, ker nočem biti grobokop mestu, v katerem živim in pastirujem. (Poslanec — Abgeordneter dr. Krek: «Tudi privoliti v to ne moremo!») Zvezna proga, ki bi kamniškega mesta ne tangirala, bi Kamnik gospodarsko skrajno oškodovala (Poslanec — Abgeordneter dr. Krek: «To je res!») mesto, znamenito po prirodni svoji krasoti in zgodovini, opustošila in potisnila nazaj do veljave navadne preproste pogske vasi. To se ne sme zgoditi. (Klici na levi — Rufe links: «Tako je!»)

Zaraditega predlagam: Visoka zbornica sprejmi predlog, kakor se je ravnokar prečital.

Deželni glavar:

Kateremu odseku se naj odkaže?

Poslanec Lavrenčič:

Prosim, naj se izroči upravnemu odseku. (Živahno odobravanje in ploskanje — Lebhaftes Zustimmung und Händeklatschen.)

Deželni glavar:

Želi kdo besede, ampak le v formalnem oziru? (Nihče se ne oglasi — Niemand meldet sich.)

Ker ne, bomo glasovali o tem, da se predlog odstopi upravnemu odseku. Gospodje, ki ste za to, izvolite vstati.

(Zgodi se — Gehchieht.)

Predlog je sprejet in s tem, gospodje, smo mi dovršili današnji dnevni red.

Došle so mi tri interpelacije, ena od gospoda poslanca Pibra in tovarišev in dve od gospoda poslanca Višnikarja in tovarišev. Prosim gospoda zapisnikarja, naj prečita najprej interpelacijo gospoda poslanca Pibra.

Tajnik Uršič

(bere — liest):

«Interpelacija

poslanca J. Pibra in tovarišev na gospoda c. kr. deželnega predsednika v zadevi bolničnega poslopja, katero je zgradila c. kr. železniška uprava na Bohinjski Bistrici, kasneje pa prodala ondotnemu zdravstveno-okrožnemu zastopu.

Po posredovanju deželnega odbora kranjskega sklenil je zdravstveno-okrožni zastop na Bohinjski Bistrici meseca marca 1907 z bivšim železniškim stavbnim vodstvom na Jesenicah kupno pogodbo glede bolničnega poslopja, katero je zgradila c. kr. železniška uprava na Bohinjski Bistrici o priliki gradnje ondotne železnice.

Po tej pogodbi je c. kr. železniška uprava omejenemu zastopu prepustila bolnično poslopje z vso notranjo upravo vred brez vsake omejitve proti plačilu kupnine 12.000 kron.

Zdravstveno-okrožni zastop je kupno pogodbo podpisal ter je tudi takoj, in sicer dne 8. marca 1907 plačal vso kupnino, v trdnem prepričanju, da bo kupno

pogodbo, kakršna je bila sklenjena z železniškim stavbnim vodstvom na Jesenicah, potrdilo tudi c. kr. železniško ministrstvo, ker se ni moglo misliti, da železniško stavbno vodstvo pri prodaji poslopja ne bi postopalo strogo po dobljenem navodilu. To preveliko zaupanje zdravstveno-okrožnega zastopa pa je povzročilo, da okrožje še danes ni dobilo v last bolničnega poslopja, akoravno uživa železniška uprava kupnino že od 8. marca 1907, torej nad dve in pol leta.

C. kr. železniško ministrstvo namreč ni hotelo odobriti pogodbe, marveč je potem, ko je imela železniška uprava že kupnino v rokah, zahtevalo, da se obveže zdravstveno-okrožni zastop, da se bodo uslužbenci železniške uprave vedno in v prvi vrsti vsprejemali v prodano bolnico in da bo v to svrhu vedno primerno število postelj na razpolaganje.

Naravno je, da zastop pogoja ni mogel sprejeti ker bi mu bile vsled tako daleč segajoče omejitve glede razpolaganja z bolnico popolnem roke vezane in bi bolnično poslopje s tako služnostjo za okrožje ne imelo nobene prave vrednosti.

Po daljšem pogajanju je c. kr. železniško ministrstvo svojo zahtevo pozneje toliko skrčilo, da se je zadovoljilo le s prepustitvijo ene sobe z dvema posteljama v dotičnem posloppju.

S to skrčeno zahtevo se je prejšnji načelnik zdravstvenega zastopa meseca decembra 1907 zadovoljil, a storil je to le na lastno pest, ker mu zastop nikdar ni dal pooblastila v napominanem zmislu.

Do podpisa nove pogodbe pa vendar ni prišlo, ker je med tem novo izvoljeni zdravstveno-okrožni zastop upravičeno ugovarjal zoper zahtevo c. kr. železniškega ministrstva, češ, da je bila pogodba prvotno sklenjena brez vsake omejitve in da je izjava prejšnjega zastopovega načelnika glede sprejetja stavljenega pogoja povsem neveljavna in za zdravstveno okrožje neobvezna.

Dasi pa je bila c. kr. železniška uprava ponovljevo opozorjena, da zdravstveno okrožje bolnice pod stavljenim pogojem ne bo prevzelo, dasi so merodajni faktorji vedeli, kako zelo trpi bolnično poslopje, ker ga nihče ne vzdržuje, in dasi je deželni odbor kranjski zadnjič meseca aprila 1909 c. kr. železniško ministrstvo opozoril na nedostatek, vendar c. kr. železniško ministrstvo ni drugega ukrenilo, nego da je naročilo oddelku za trasiranje železnice v Novem mestu, naj razpiše obravnavo na licu mesta. Ta obravnava se je vršila dne 18. maja 1909, ni pa imela drugega uspeha, nego da je bil v dotičnem zapisniku konstatiran faktični položaj zadeve, ki je bil itak vsem udeležencem znan. O načinu ureditve zadeve ni vedel zastopnik c. kr. železniške uprave ničesar povedati, dasi je bilo pričakovati, da mu bodo dali merodajni faktorji navodilo, kako naj se zavožena stvar spravi v pravi tir.

Od dne 18. maja 1909 pa je zopet vse pri starem, le bolnično poslopje postaja od dne do dne slabejše, tako da je c. kr. okrajno glavarstvo v Radovljici na dan 9. septembra 1909 izvršilo na licu mesta obravnavo, da dožene vse nedostatke in stavbne hibe.

Po vsej pravici se ljudstvo zgraža nad takim zavlčevanjem končne ureditve te preče zadeve, ker ne

more umeti, zakaj da je c. kr. železniška uprava denar zdravstvenega okrožja sprejela, če je hotela pozneje delati težave pri izročitvi poslopja v neomejeno last okrožja.

Kako malo da se zmeni železniška uprava za stvar, dokazuje tudi dejstvo, da svet, na katerem stoji poslopje, sploh še ni prepisan — po zemljiški knjigi so lastniki sveta še vedno nekateri posestniki iz Bohinjske Bistrice.

Zavlačevanje končne ureditve te zadeve pa je obžalovati zlasti še iz javnih ozirov. Vsled nove železnice je bila Bohinjska dolina odprta svetovnemu prometu, in Bohinj je postal priljubljeno letovišče in središče za tujski promet. Vsekako je torej z ozirom na pomnoženi promet potrebno, da ima Bohinj bolnico, kamor se lahko denejo bolniki, če slučajno obole. Vsako odlašanje v tem pogledu bi utegnilo imeti usodepolne posledice. S stališča javnih interesov je torej siliti na to, da c. kr. železniška uprava ne odlaš več ureditve te zadeve in da opusti svoje malenkostno stališče.

Podpisani zato vprašamo:

Ali je gospodu deželnemu predsedniku znano, da zdravstveno okrožje v Bohinjski Bistrici še nima bolnice, ker mu c. kr. železniška uprava dela težave pri izročitvi nekdanj železniškega bolničnega poslopja, in ali je gospod deželni predsednik voljan posredovati pri c. kr. železniškem ministrstvu, da čimprej brez vsake omejitve izroči dotično poslopje okrožju v last.

Ljubljana, dne 28. septembra 1909.

Piber l. r., dr. Pegan l. r., I. Zabret l. r., Povše l. r., Jarc l. r., J. Hladnik l. r., Ravnikar l. r., dr. Zitnik l. r., Fr. Demšar l. r., Pogačnik l. r., Bartol l. r., J. Mandelj l. r., M. Dimnik l. r., B. M. Perhac l. r., I. Lavrenčič l. r., Kobi l. r.»

Deželni glavar:

Ta interpelacija nosi zadosti podpisov, in jaz jo bom v svoječasni odgovor izročil gospodu zastopniku vlade.

Prosim gospoda zapisnikarja, da prečita drugo interpelacijo.

Tajnik Uršič

(bere — lieft):

«Interpelacija

poslanca Fr. Višnikarja in tovarišev do c. kr. deželne vlade zaradi nameravane kanalizacije v Ribnici.

Županstvo Ribnica je že dne 7. avgusta 1907 prosilo c. kr. okrajno glavarstvo v Kočevju za stavbno dovolilo kanalizacije v Ribnici ter predložilo tudi dotične načrte, katere je izdelal deželni stavbni urad. Da je kanalizacija potrebna, je priznal tudi deželni odbor.

Ker se navzlic večkratnim urgencam prošnja še do danes ni rešila in ker je stvar iz prometnih in zdravstvenih ozirov važna in nujna, vprašamo podpisani:

Iz katerih vzrokov se navedena prošnja v več nego dveh letih ni mogla rešiti, zakaj se nujna stvar

zavlačuje in ako hoče c. kr. vlada potrebno ukreniti, da se prošnja nemudoma reši?

V Ljubljani, dne 28. septembra 1909.

Fr. Višnikar l. r., C. Pirc l. r., Jos. Lenarčič l. r., Josip Turk l. r., dr. Vilfan l. r.»

Deželni glavar:

Tudi s to interpelacijo se bo ravnotako postopalo, kakor s prejšnjo.

Dalje prosim, prečitati še tretjo interpelacijo.

Tajnik Uršič

(bere — lieft):

«Interpelacija

poslanca Fr. Višnikarja in tovarišev na c. kr. vlado zaradi zgradbe Belokranjske železnice.

Z državnim zakonom z dne 30. decembra 1907, drž. z. št. 281, se je zagotovila naprava normalnotirne železnice od Novega mesta proti Karlovcu (belokranjska železnica) in od Knina do deželne meje proti Pribudiču na državne stroške. Stroški obeh železnic so proračunjeni na 29,000.000 K.

Belokranjska železnica bi morala biti izgotovljena že leta 1910, a zgradba se še do danes ni oddala, marveč se še vedno trasira in meri, akoravno bosta kmalu pretekli dve leti, odkar se je sklenil dotični zakon.

Podpisani pozivljajo tedaj c. kr. vlado, da naznani vzroke, iz katerih se zgradba belokranjske železnice zavlačuje že drugo leto, in kdaj je upati, da se prične graditi.

V Ljubljani, dne 28. septembra 1909.

Fr. Višnikar l. r., Jos. Lenarčič l. r., E. Gangl l. r., Jos. Turk l. r., I. Knez l. r.»

Deželni glavar:

Tudi ta interpelacija ima zadosti podpisov in jaz jo izročim v svoječasni odgovor v roko gospodu vladnemu zastopniku.

Naznaniti mi je dalje čast, da ima obrtni odsek danes popoldne ob 4. uri sejo.

Jutri imata združena finančni in upravni odsek ob treh popoldne sejo, in po tej seji združenih odsekov nadaljuje svojo sejo finančni odsek.

Odsek za spremembo opravilnika ima svojo sejo v četrtek ob 3. uri popoldne.

Odsek za reorganizacijo deželnih uradov zboruje danes popoldne ob 1/2 5. uri v posvetovalnici deželnega odbora.

Šolski odsek ima jutri ob 10. uri dopoldne sejo.

In ravnokar se mi naznanja, da sklicuje gospod načelnik odseka za deželna podjetja skupno sejo tega odseka in finančnega odseka za jutri dopoldne na 10. uro.

Upravni odsek zboruje jutri in v sredo popoldne po dovršeni skupni seji s finančnim odsekom

Dalje naznanjam, da so mi bile izročene sledeče peticije:

Pogorelci na Črnučah prosijo podpore.

(Se izroči finančnemu odseku — Wird dem Finanz-ausschusse zugewiesen.)

Vrhovnik France in Terezija, pogorelca na Koših, občina Kamnik, prosita podpore.

(Se izroči finančnemu odseku — Wird dem Finanz-ausschusse zugewiesen.)

Jevc Anton, posestnik v Črni vasi pri Ljubljani, prosi podpore vsled raznih nezdod.

(Se izroči finančnemu odseku — Wird dem Finanz-ausschusse zugewiesen.)

Mrak Matija, pogorelec v Gorenji Dobravi, prosi podpore.

(Se izroči finančnemu odseku — Wird dem Finanz-ausschusse zugewiesen.)

Baznik Anton, pogorelec v Drnovem, prosi podpore.

(Se izroči finančnemu odseku — Wird dem Finanz-ausschusse zugewiesen.)

Okrajni cestni odbor v Radečah prosi podpore cestarjevi vdovi Mariji Lindič.

(Se izroči finančnemu odseku — Wird dem Finanz-ausschusse zugewiesen.)

Radkovič Janez iz Globošic, pogorelec, prosi podpore.

(Se izroči finančnemu odseku — Wird dem Finanz-ausschusse zugewiesen.)

Vodstvo hiralnice sv. Antona Paduanskega na Marofu, občina Spodnja Idrija, prosi denarne podpore.

(Se izroči finančnemu odseku — Wird dem Finanz-ausschusse zugewiesen.)

Županstvo občine Radovica prosi podpore za po toči prizadete občane iz Slamne vasi.

(Se izroči finančnemu odseku — Wird dem Finanz-ausschusse zugewiesen.)

Hribar Alojzij, pogorelec v Njegasternu, prosi podpore.

(Se izroči finančnemu odseku — Wird dem Finanz-ausschusse zugewiesen.)

Županstvo občine Cerklje prosi podpore za pogorelce iz vasi Kalce-Naklo.

(Se izroči finančnemu odseku — Wird dem Finanz-ausschusse zugewiesen.)

Županstvo občine Brezovica prosi podpore za vsled povodnji prizadete občane iz Brezovice.

(Se izroči finančnemu odseku — Wird dem Finanz-ausschusse zugewiesen.)

Glažar Luka, pogorelec pri Kovačih, občina Erzelj, prosi podpore.

(Se izroči finančnemu odseku — Wird dem Finanz-ausschusse zugewiesen.)

Županstvo občine Borovnica, prosi podpore za tamošnje po povodnji prizadete občane.

(Se izroči finančnemu odseku — Wird dem Finanz-ausschusse zugewiesen.)

Županstvo občine Stražišče, prosi podpore za tamošnje pogorelce.

(Se izroči finančnemu odseku — Wird dem Finanz-ausschusse zugewiesen.)

«Bolniško društvo slovanskih visokošolcev» v Gradcu prosi podpore za l. 1907/8.

(Se izroči finančnemu odseku — Wird dem Finanz-ausschusse zugewiesen.)

Zupančič Leopold, pogorelec iz Velike vasi, prosi podpore.

(Se izroči finančnemu odseku — Wird dem Finanz-ausschusse zugewiesen.)

Brum Henrik v Palovičah prosi podpore za razne stroške pri rudosledstvu.

(Se izroči finančnemu odseku — Wird dem Finanz-ausschusse zugewiesen.)

Ogrin Matevž na Drenovem griču prosi podpore vsled nesreče pri prašičih.

(Se izroči finančnemu odseku — Wird dem Finanz-ausschusse zugewiesen.)

Podporno društvo za izpuščene kaznjence v Mariboru prosi podpore za l. 1909.

(Se izroči finančnemu odseku — Wird dem Finanz-ausschusse zugewiesen.)

Gospejsko društvo krščanske ljubezni sv. Vincencija Pavlanskega v Ljubljani prosi za izplačilo zaostalih letnih podpor.

(Se izroči finančnemu odseku — Wird dem Finanz-ausschusse zugewiesen.)

Kolman Ivan v Begunjah prosi prispevka k popravilom škarpe in jezu ob potoku Begunjščica.

(Se izroči finančnemu odseku — Wird dem Finanz-ausschusse zugewiesen.)

Kalan Andrej, oskrbnik Jeranove dijaške mize v Ljubljani, prosi redne letne podpore.

(Se izroči finančnemu odseku — Wird dem Finanz-ausschusse zugewiesen.)

Ravnateljstvo c. kr. I. državne gimnazije v Ljubljani prosi prispevka za dijaško podporno zalogo.

(Se izroči finančnemu odseku — Wird dem Finanz-ausschusse zugewiesen.)

Podporno društvo za slovenske visokošolce v Pragi prosi podpore.

(Se izroči finančnemu odseku — Wird dem Finanz-ausschusse zugewiesen.)

Ravnateljstvo c. kr. moškega in ženskega učiteljišča v Ljubljani prosi izplačila dovoljene podpore.

(Se izroči finančnemu odseku — Wird dem Finanz-ausschusse zugewiesen.)

Anžlovar France in sodrugi v Mavrlu-Stražnem vrhu prosijo deželne in izposlovanja državne podpore za napravo kapnice v njihovih vinogradih.

(Se izroči finančnemu odseku — Wird dem Finanz-ausschusse zugewiesen.)

Slovensko planinsko društvo v Ljubljani prosi izredne podpore za zopetno zgradbo Aljaževega doma.

(Se izroči finančnemu odseku — Wird dem Finanz-ausschusse zugewiesen.)

Ravnateljstvo c. kr. II. državne gimnazije v Ljubljani prosi podpore podporni zalogi te gimnazije.

(Se izroči finančnemu odseku — Wird dem Finanz-ausschusse zugewiesen.)

Muzejsko društvo za Kranjsko prosi podpore za l. 1909.

(Se izroči finančnemu odseku — Wird dem Finanz-ausschusse zugewiesen.)

Pogorelci iz Mitterbuchberga prosijo podpore.

(Se izroči finančnemu odseku — Wird dem Finanz-ausschusse zugewiesen.)

Vidic Franc, pogorelec iz Malega Mraševega, prosi podpore.

(Se izroči finančnemu odseku — Wird dem Finanz-ausschusse zugewiesen.)

Zavr! Gašper, pogorelec na Črnučah, prosi podpore.

(Se izroči finančnemu odseku — Wird dem Finanz-ausschusse zugewiesen.)

Janežič Anton, pogorelec iz Gredic, obč. Tržišče, prosi podpore.

(Se izroči finančnemu odseku — Wird dem Finanz-ausschusse zugewiesen.)

Bučar Anton, pogorelec iz Stranske vasi, občina Grosuplje, prosi podpore.

(Se izroči finančnemu odseku — Wird dem Finanz-ausschusse zugewiesen.)

Občina Telčji vrh s prošnjo Ferdinanda Sterbenca in tovarišev za podporo k napravi kapnice pri Sterbenčevi kleti.

(Se izroči finančnemu odseku — Wird dem Finanz-ausschusse zugewiesen.)

Pogorelci Dol. Prekope, občina Št. Jernej, prosijo podpore.

(Se izroči finančnemu odseku — Wird dem Finanz-ausschusse zugewiesen.)

Občina Žilce prosi podpore za po toči prizadete občane.

(Se izroči finančnemu odseku — Wird dem Finanz-ausschusse zugewiesen.)

Občina Lipljene prosi podpore za po toči prizadete občane.

(Se izroči finančnemu odseku — Wird dem Finanz-ausschusse zugewiesen.)

Občina Borovnica prosi podpore za po toči prizadete občane.

(Se izroči finančnemu odseku — Wird dem Finanz-ausschusse zugewiesen.)

Okorn Franc, pogorelec na Orljem, prosi podpore.

(Se izroči finančnemu odseku — Wird dem Finanz-ausschusse zugewiesen.)

Občina Hotederšica prosi podpore za po toči prizadete občane.

(Se izroči finančnemu odseku — Wird dem Finanz-ausschusse zugewiesen.)

Vičič Franc, pogorelec iz Cerknice, prosi podpore.

(Se izroči finančnemu odseku — Wird dem Finanz-ausschusse zugewiesen.)

Kralj Ferdinand v Domžalah prosi podpore vsled škode po toči.

(Se izroči finančnemu odseku — Wird dem Finanz-ausschusse zugewiesen.)

Pugelj Alojzij, pogorelec iz Št. Jurja, občina Mirna peč, prosi podpore.

(Se izroči finančnemu odseku — Wird dem Finanz-ausschusse zugewiesen.)

Klinc Janez, pogorelec iz Št. Jurja, občina Mirna peč, prosi podpore.

(Se izroči finančnemu odseku — Wird dem Finanz-ausschusse zugewiesen.)

Flerin Ivan iz Domžal prosi podpore vsled škode po toči.

(Se izroči finančnemu odseku — Wird dem Finanz-ausschusse zugewiesen.)

Pavlin Franc v Stobu, občina Domžale, prosi podpore vsled škode po toči.

(Se izroči finančnemu odseku — Wird dem Finanz-ausschusse zugewiesen.)

Občina Št. Peter prosi podpore za pogorelce v Trnju.

(Se izroči finančnemu odseku — Wird dem Finanz-ausschusse zugewiesen.)

Občina Križna vas prosi podpore za po toči prizadete občane.

(Se izroči finančnemu odseku — Wird dem Finanz-ausschusse zugewiesen.)

Okrajni šolski svet v Kamniku s prošnjo šolskega vodstva na Brdu za podporo za povečanje šolskega vrta.

(Se izroči finančnemu odseku — Wird dem Finanz-ausschusse zugewiesen.)

C. kr. deželni šolski svet tu prosi, da se prevzemo nagrade učiteljev za pouk v prostih predmetih na ljudskih in meščanskih šolah na normalno-šolski zaklad.

(Se izroči finančnemu odseku — Wird dem Finanz-ausschusse zugewiesen.)

Deželna zveza za tujski promet v Ljubljani prosi podpore za l. 1909.

(Se izroči finančnemu odseku — Wird dem Finanz-ausschusse zugewiesen.)

Zastop zdravstvenega okrožja v Novem mestu prosi, da dežela prevzame stroške za sekundarija v Elizabetni bolnici v Novem mestu.

(Se izroči finančnemu odseku — Wird dem Finanz-ausschusse zugewiesen.)

Vodstvo deželne bolnice s prošnjo voditelja, ordinarija blaznice na Studencu dr. Fr. Göstl-a, za definitivno imenovanje.

(Se izroči finančnemu odseku — Wird dem Finanz-ausschusse zugewiesen.)

Bantan Kristina, nadučiteljeva vdova v Ljubljani, prosi podpore.

(Se izroči finančnemu odseku — Wird dem Finanz-ausschusse zugewiesen.)

„Društvo v podporo revnih dijakov na c. kr. višji realki v Ljubljani“ prosi podpore.

(Se izroči finančnemu odseku — Wird dem Finanz-ausschusse zugewiesen.)

„Društvo za otroško varstvo in mladinsko skrb v sodnem okraju Ljubljana“ prosi letne podpore.

(Se izroči finančnemu odseku — Wird dem Finanz-ausschusse zugewiesen.)

Maks Edvard Ivanetič, vpokojeni učitelj in šolski voditelj v Ljubljani, prosi za izplačilo svoje plače za čas od 1. septembra 1889 do 1. marca 1890 itd.

(Se izroči finančnemu odseku — Wird dem Finanz-
ausſchuſſe zugewieſen.)

Kreč Marija, vdova deželnega tajnika, prosi za zvišanje pokojnine.

(Se izroči finančnemu odseku — Wird dem Finanz-
ausſchuſſe zugewieſen.)

Osana Marija, učiteljeva vdova, prosi za podaljšanje miloščine.)

(Se izroči finančnemu odseku — Wird dem Finanz-
ausſchuſſe zugewieſen.)

Arselin Avgust, vpokojeni učitelj v Novem mestu, prosi za zvišanje pokojnine in za vzgojevalnino.

(Se izroči finančnemu odseku — Wird dem Finanz-
ausſchuſſe zugewieſen.)

C. kr. okrajni šolski svèt v Kočevju s prošnjo nadučitelja Josipa Windisch-a v Lienfeldu za dovolitev vzgojevalnine za oba otroka učitelja Josipa Kikel-ja.

(Se izroči finančnemu odseku — Wird dem Finanz-
ausſchuſſe zugewieſen.)

Ravnateljstvo deške meščanske šole v Postojni prosi za uredbo plač učiteljstvu tamošnje meščanske šole.

(Se izroči združenemu finančnemu in šolskemu odseku — Wird dem vereinten Finanz- und Schulaus-
ſchuſſe zugewieſen.)

Krajni šolski svèt na Polici prosi podpore za prezidavo tamošnje šole in za napravo šolskega vrta.

(Se izroči finančnemu odseku — Wird dem Finanz-
ausſchuſſe zugewieſen.)

Posestniki vasi Podgora, Zapoše, Kleče prosijo za izločitev iz občine Dolsko in priklopitev v občino Dol, sodnijski okraj Brdo.

(Se izroči ustavnemu odseku — Wird dem Ver-
faffungsausſchuſſe zugewieſen.)

«Dramatično društvo» v Ljubljani prosi redne podpore za l. 1909.

(Se izroči finančnemu odseku — Wird dem Finanz-
ausſchuſſe zugewieſen.)

«Dramatično društvo» v Ljubljani prosi za odpis za kurjavo gledišča v preteklih petih sezonah v povračilo mu predpisanih 3142 K.

(Se izroči finančnemu odseku — Wird dem Finanz-
ausſchuſſe zugewieſen.)

Žitnik Janez v Grosupljem prosi podpore radi bede vsled raznih bolezni in uim.

(Se izroči finančnemu odseku — Wird dem Finanz-
ausſchuſſe zugewieſen.)

Krajni šolski svèt v Krtini, p. Dob, prosi za podporo novozgrajene enorazredne ljudske šole.

(Se izroči finančnemu odseku — Wird dem Finanz-
ausſchuſſe zugewieſen.)

Deželna poslanca Dular in Hladnik prosita podpore za pogorelce v Stari vasi pri Škocijanu.

(Se izroči finančnemu odseku — Wird dem Finanz-
ausſchuſſe zugewieſen.)

Ivan Pregelj, bivši učitelj v Kostrevnici, okraj Litija, prosi za milostno pokojnino, oziroma sprejem v deželno hiralnico.

(Se izroči finančnemu odseku — Wird dem Finanz-
ausſchuſſe zugewieſen.)

Mestna občina Kamnik prosi podpore za vpeljani vodovod.

(Se izroči finančnemu odseku — Wird dem Finanz-
ausſchuſſe zugewieſen.)

Gospodarski odbor podobčine Suhorje pri Košani prosi podpore za zgradbo mostu čez Reko.

(Se izroči upravnemu odseku — Wird dem Ver-
waltungsausſchuſſe zugewieſen.)

Zastop zdravstvenega okrožja v Postojni prosi za prispevek k zgradbenim stroškom okrožne bolnice v Postojni.

(Se izroči finančnemu odseku — Wird dem Finanz-
ausſchuſſe zugewieſen.)

Krajni šolski svèt v Trnovem na Notranjskem prosi podpore za šolske potrebščine.

(Se izroči finančnemu odseku — Wird dem Finanz-
ausſchuſſe zugewieſen.)

Vodstvo Marijanišča v Ljubljani prosi podpore za novo zgradbo deškega sirotišča.

(Se izroči finančnemu odseku — Wird dem Finanz-
ausſchuſſe zugewieſen.)

Ravnateljstvo c. kr. II. državne gimnazije prosi podpore za podporno zalogo na omenjeni gimnaziji.

(Se izroči finančnemu odseku — Wird dem Finanz-
ausſchuſſe zugewieſen.)

Gostiša Matija, posestnik v Stari vasi pri Žireh, prosi, da bi se mu priznala odškodnina za naknadna dela pri zgradbi okrajne ceste Hotavlje-Žiri.

(Se izroči finančnemu odseku — Wird dem Finanz-
ausſchuſſe zugewieſen.)

Deželno slovensko učiteljsko društvo v Ljubljani prosi za ureditev službenih razmer kranjskega učiteljstva.

(Se izroči združenemu finančnemu in šolskemu odseku — Wird dem vereinten Finanz- und Schulausſchuſſe zugewieſen.)

Hranilnica in posojilnica na Gozdu pri Kamniku prosi podpore.

(Se izroči finančnemu odseku — Wird dem Finanz-
ausſchuſſe zugewieſen.)

Predstojništvo ljudske kuhinje v Ljubljani prosi primerne podpore.

(Se izroči finančnemu odseku — Wird dem Finanz-
ausſchuſſe zugewieſen.)

Županstvo občine Pirška Bistrica prosi podpore za razširjenje, oziroma podaljšanje obstoječega vodovoda.

(Se izroči finančnemu odseku — Wird dem Finanz-
ausſchuſſe zugewieſen.)

Pogorelci v Brezovem pri Raki prosijo podpore.

(Se izroči finančnemu odseku — Wird dem Finanz-
ausſchuſſe zugewieſen.)

Deželni glavar :

Jaz bom sedaj sejo zaključil in bom, ker mislim, da imajo sedaj glavno besedo odseki, ki morajo resno delati, da nam pripravijo dovolj gradiva, naznanil prihodnjo sejo gospodom poslancem pismeno. Mi moramo nekoliko počakati, kajti če bi določil za sejo takoj enega

prihodnjih dni, bi bila to zgolj potrata časa, zlasti po praksi, katero je, kar moram res obžalovati, uvedel gospod poslanec dr. Tavčar s svojo zahtevo, da morajo vsa odsekova poročila biti tiskana. (Poslanec — Abgeordneter dr. Triller: «C'est la guerre!») Neka bude!

Zaključim sejo.

Konec seje ob 12. uri 15 minut popoldne. — Schluß der Sitzung um 12 Uhr 15 Minuten Nachmittag.

